

Kraków, 15 stycznia 2020

dr hab. Agnieszka Hess, prof. UJ
Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej
Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej
Uniwersytet Jagielloński
agnieszka.hess@uj.edu.pl

Recenzja osiągnięć naukowych dr. Bartłomieja Biskupa, ubiegającego się o nadanie stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce

wykonana na zlecenie Dziekana Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego.

I. Najważniejsze fakty z życiorysu zawodowego dr. Bartłomieja Biskupa

Przedstawiony przez Bartłomieja Biskupa życiorys wraz z opisem dokonań naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych wskazuje na jednoznacznie sprofilowany rozwój naukowy i konsekwentnie prowadzoną karierę zawodową.

Habilitant ukończył studia politologiczne w Instytucie Nauk Politycznych na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego w 2000 roku. Siedem lat później przygotował i obronił rozprawę zatytułowaną *Ewolucja strategii wyborczych w kampaniach parlamentarnych w Polsce w latach 1991 – 2001*, na podstawie której Rada Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego nadała Mu stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce. Po uzyskaniu stopnia doktora Bartłomiej Biskup został zatrudniony w Instytucie Nauk Politycznych UW, gdzie pracuje do dnia dzisiejszego.

W życiorysie Habilitanta istotne jest połączenie aspektu akademickiego z praktyczną pracą ekspercką oraz działalnością komentatorską. W dorobku dr. Biskupa znajduje się kilka ważnych opracowań - wykonanych na zlecenie różnych organizacji i instytucji politycznych w kraju. Z wykazu wykonanych

ekspertyz lub innych opracowań (zał. nr 5, pkt M) wynika, że Habilitant przygotowuje je systematycznie od momentu uzyskania stopnia doktora. Chciałabym także docenić działalność komentatorską dr. Biskupa, który od lat wypowiada się w mediach na temat bieżących wydarzeń politycznych. Dziwi mnie, że aktywność ta nie została należycie wyeksponowana w autoreferacie.

Dorobek Bartłomieja Biskupa konsekwentnie umiejscawia Go w obszarze nauk o polityce. Życiorys badawczy i profesjonalny Habilitanta pozwala na stwierdzenie, że będzie On zdolny do samodzielnego prowadzenia badań naukowych.

II. Ocena osiągnięcia naukowego

Habilitant przedłożył do oceny osiągnięcie naukowe zatytułowane *Podmioty profesjonalizacji komunikowania politycznego* w postaci zbioru publikacji powiązanych tematycznie. Na zbiór składa się monografia autorska, pięć rozdziałów w pracach zbiorowych (dwa we współautorstwie), trzy artykuły zamieszczone w czasopiśmie naukowych oraz dwie pozycje zbiorowe, których Bartłomiej Biskup był współredaktorem. W skład osiągnięcia wchodzi następujące publikacje:

- 1) *Pozycja i rola rzeczników rządów w Polsce po 1989 roku w dobie profesjonalizacji komunikowania politycznego*, Wydawnictwo Elipsa, Warszawa, 2019.
- 2) B. Biskup, K. Scholl-Mazurek, *Instytucjonalno-prawne podstawy doradztwa politycznego oraz lobbingu w polsko-niemieckim porównaniu*, [w:] A. Kopka, D. Piontek, M. Minkenberg (red.), *Doradztwo polityczne i lobbing w parlamentarnym procesie decyzyjnym. Polska i Niemcy w perspektywie porównawczej*, Wydawnictwo ToC, Nowy Targ 2018.
- 3) B. Biskup, K. Scholl-Mazurek, *Doradztwo merytoryczne (policy advice) i doradztwo strategiczne (political consulting) w procesach doradztwa politycznego w Polsce i Niemczech w ocenie parlamentarzystów. Analiza porównawcza*, [w:] j.w., Wydawnictwo ToC, Nowy Targ 2018.

- 4) B. Biskup, Mityczny marketing polityczny. Pomiedzy profesjonalizacja a uluda, [w:] B. Biskup, M. Fojutowski (red.), Mit marketingu. Marketing mitu, Collegium Da Vinci, Poznań 2015.
- 5) B. Biskup, Doradca polityczny. Skuteczny komunikator czy hochsztapler? [w:] A. Kasińska-Metryka, R. Wiszniowski (red.), Kryzys marketingu politycznego, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2013.
- 6) B. Biskup, Rozwój doradztwa politycznego w Polsce, [w:] K. Churska-Nowak, S. Drobczyński (red.), Profesjonalizacja i mediatyzacja kampanii wyborczych, Wydawnictwo WSNHiD, Poznań 2010.
- 7) B. Biskup, Prowadzenie kampanii permanentnej w Polsce. Uwagi na temat zjawiska i wykorzystywanych narzędzi, „Studia Politologiczne” vol. 24.
- 8) B. Biskup, Models of political consulting in Poland 1989-2009 in a comparative perspective, „Central European Journal of Communication”, vol. 4, No 2 (7).
- 9) B. Biskup, Strategie w kampanii wyborczej – rodzaje, znaczenie, zastosowanie, „Studia Politologiczne”, vol. 16.
- 10) B. Biskup, M. Fojutowski (red.), Mit marketingu. Marketing mitu, Collegium Da Vinci, Poznań 2015, ss. 243.
- 11) B. Biskup, O. Annusewicz (red.), Political Communications On The Internet, e-politicon, Political Science Quarterly of The Center for Political Analysis of The University of Warsaw, issue IX, Spring 2014, ss. 320.

Celem naukowym Habilitanta jest „analiza i synteza procesów profesjonalizacji podmiotów komunikowania politycznego w Polsce” (s. 4). W swoich badaniach skupia się na trzech problemach szczegółowych: (1) badaniu profesjonalizacji rzeczników rządów w Polsce jako podmiotu komunikowania politycznego; (2) badaniu procesów doradztwa politycznego w ramach profesjonalizacji komunikowania politycznego; (3) badaniu profesjonalizacji polityków jako podstawowych podmiotów komunikowania politycznego.

Przedstawiony do recenzji cykl publikacji dowodzi, że Habilitant posiada szeroką wiedzę teoretyczną z zakresu komunikowania politycznego, a także doświadczenie badawcze i praktyczne. Przedstawione do recenzji pozycje

prezentują zróżnicowany poziom merytoryczny. Są wśród nich publikacje o wysokim znaczeniu poznawczym, ale także prace porządkujące wiedzę, mające charakter raczej deskryptywny. Moje wątpliwości budzi włączenie obu współredakcji do cyklu tworzącego osiągnięcie naukowe.

Za najbardziej ambitną i dojrzałą pracę Habilitanta uznaję monografię, w której Autor analizuje pozycję, role i sposób funkcjonowania rzeczników rządów w Polsce po 1989 roku. Jest to dzieło wykraczające celami poznawczymi poza horyzont wcześniejszych publikacji. Bartłomiej Biskup napisał książkę, która stanowi kompleksowe ujęcie tego zagadnienia w polskiej literaturze przedmiotu. Monografia jest istotna z punktu widzenia teoretycznej wiedzy o mechanizmach doradztwa politycznego, komunikacji perswazyjnej, sprawowania władzy (ważna dla politologów i medioznawców) oraz jest użyteczna z punktu widzenia praktyki politycznej (ważna dla osób sprawujących władzę).

Pierwsza część monografii pokazuje perspektywę teoretyczną, której Bartłomiej Biskup jest wierny we wszystkich swoich badaniach. Badacz traktuje komunikowanie polityczne jako kategorię centralną, obserwuje zmiany i najnowsze tendencje w tym obszarze, m.in. zjawisko profesjonalizacji postrzega jako jego immanentną cechę. Zwraca uwagę na role mediów społecznościowych. Odwołuje się m.in. do koncepcji teoretycznych J. Blumlera, C. Holtz-Bachy, D. Kavanagha, B. McNaira, S. Michalczyka, R. Negrina, B. Pfetsch, D. Piontek, C. de Vreese, W. Schulza. Definiuje rzecznika jako podmiot komunikowania politycznego.

Część druga - empiryczna, prezentuje wyniki badań jakościowych, na podstawie których Autor zaproponował oryginalną typologię rzeczników prasowych rządów po 1989 roku wraz z ich cechami dystynktywnymi, a następnie opisał i porównał zdefiniowane typy. Na docenienie zasługuje pomysł, konceptualizacja, a także realizacja badań. Warto podkreślić, że Habilitant zaplanował badania bardzo wymagające, prowadzone najpierw wśród dziennikarzy (środowiska niechętnie dającego się diagnozować), a następnie rzeczników rządów po 1989 roku (czyli konkretnych osób, pełniących funkcje w określonym czasie i okolicznościach politycznych, do

których bardzo trudno dotrzeć). Przeprowadzenie wywiadów z 15 spośród 21 osób pełniących dotychczas funkcję rzecznika rządu należy uznać za sukces badawczy sam w sobie.

Za szczególnie wartościowe poznawczo uznać należy badania nad doradztwem politycznym, które Habilitant prowadzi od początku kariery naukowej. Również w tym przypadku dr. Biskup pokusił się o stworzenie konceptualizacji modeli doradztwa politycznego w Polsce (2013). Prace Bartłomieja Biskupa dotyczące tej problematyki odwołują się najczęściej do typologii M. Farrella, R. Kolodny'ego i S. Medvica (2001), która zbudowana została na dwóch kryteriach: pochodzenia konsultanta (z partii lub spoza niej) oraz rodzaju klienta (rządowy i pozarządowy). Habilitant analizuje ewolucję polskiego doradztwa politycznego przywołując typy doradców wyróżnionych przez wspomnianych wyżej badaczy, proponując dodatkowe typy oraz identyfikując specyficzne cechy rozwoju profesjonalizacji, amerykanizacji i mediatyzacji w Polsce po 1989 roku.

Wśród publikacji dotyczących tej problematyki, w dorobku wyróżnić należy przekrojowy anglojęzyczny artykuł z 2011 roku opublikowany w Central European Journal of Communication. Artykuł ten jest przykładem długoterminowej, dobrze skonceptualizowanej i przemyślanej analizy, w której wzięto pod uwagę dwadzieścia lat przemian i siedemnaście kampanii wyborczych. Autor udowadnia w nim, że ma zdolności do opisywania, systematyzowania i periodyzowania wielowymiarowych procesów społecznych. Uzupełnieniem przekrojowej analizy kampanii wyborczych jest typologia zjawisk kryzysu marketingu politycznego, zaprezentowana w słabszym merytorycznie tekście z 2013. Habilitant starał się w nim umieścić zdefiniowane typy doradców w kontekście kryzysowym oraz zidentyfikować bariery i szanse, jakie stoją przed rynkiem polskiego doradztwa politycznego. Publikacja ta ma charakter dość powierzchowny, zaliczyłabym ją bardziej do dzieł popularno-naukowych niż badawczych. Porównanie dwóch powyższych publikacji obrazuje pewną dysproporcję jakości merytorycznej recenzowanych prac.

Bardzo cennych wyników badań dostarcza z kolei analiza doradców politycznych w Polsce, której współautorem jest Marek Mazur. Jest to przykład bardzo dobrze skonceptualizowanych, nowatorskich i oryginalnych badań wnoszących istotny wkład w studia nad polskim systemem politycznym, w szczególności w obszarze profesjonalizacji podmiotów politycznych i kampanii wyborczych. Należy mieć nadzieję, że badania przeprowadzone w 2010 roku doczekają się – jak zapowiada Habilitant - kontynuacji i zyskają międzynarodowy wymiar komparatystyczny.

Do prac o wysokiej wartości poznawczej zaliczam również dwie publikacje z 2018 roku (napisane we współautorstwie z K. Scholl-Mazurek), które są owocem polsko-niemieckiego projektu badawczego *Wiedza to władza: granice doradztwa politycznego i lobbingu w politycznym procesie decyzyjnym*. W projekcie wykorzystane zostały dotychczasowe ustalenia Habilitanta wzbogacone o dorobek niemieckich badaczy. Po raz kolejny docenić należy zakres i charakter badań, które obejmowały indywidualne wywiady pogłębione z polskimi i niemieckimi parlamentarzystami. Polsko-niemieckie badania porównawcze dostarczyły istotnych wniosków dotyczących różnic w funkcjonowaniu doradztwa politycznego w obu krajach. Za szczególnie ważne uznaję ustalenia dotyczące zaufania społecznego oraz kultury politycznej jako czynników profesjonalizacji doradztwa politycznego. W ramach powyższych badań Habilitantowi udało się również zdiagnozować sposoby wykorzystywania doradztwa politycznego przez polityków. Wnioski płynące z tych badań są niepokojące w kontekście oceny jakości funkcjonowania polskiego parlamentaryzmu. Badania zrealizowane przez zespół badawczy, w którym uczestniczył Habilitant, dostarczają koherentnej wiedzy na temat przyczyn słabego zainteresowania i wykorzystywania doradztwa w polskiej praktyce parlamentarnej. Wyniki prezentowane przez Autorów publikacji mają zarówno wartość poznawczą, jak i praktyczną.

Pozostałe publikacje – zaliczane do recenzowanego osiągnięcia naukowego - dotyczą problematyki profesjonalizacji komunikowania politycznego, postrzeganego przede wszystkim w kontekście rywalizacji politycznej w okresie kampanii wyborczych. Podobnie jak w poprzednich

dwóch obszarach badawczych, również tutaj, dr Biskup proponuje autorskie konceptualizacje i typologie, oparte na dotychczasowych ustaleniach innych badaczy zajmujących się tą problematyką oraz na wynikach własnych analiz i obserwacji. Na szczególną uwagę zasługuje w tym kontekście artykuł zatytułowany *Strategie w kampanii wyborczej – rodzaje, znaczenie, zastosowanie* (opublikowany w czasopiśmie „Studia Politologiczne”). Autor zestawia w nim typologie strategii wyborczych oraz dokonuje ich klasyfikacji biorąc pod uwagę różne czynniki, a także definiuje składniki strategii wyborczej. Artykuł ten można uznać za podwaliny dla komplementarnych badań nad strategiami politycznymi w Polsce.

Mniej przekonujące są publikacje dotyczące kampanii permanentnej. Moja opinia jest być może podyktowana przekonaniem, że próby definiowania i kategoryzowania tego wielowymiarowego, wielopoziomowego i wieloaspektowego zjawiska muszą prowadzić do uproszczeń. Przykładowo, w recenzowanych publikacjach podejmujących temat kampanii permanentnej zbyt powierzchownie potraktowano zjawisko mediatyzacji polityki. Habilitant podkreśla wprawdzie znaczenie ciągłych relacji między podmiotami politycznymi i mediami oraz systematyczne zlecenie i prowadzenie badań opinii publicznej przez instytucje sprawujące i uczestniczące we władzy, ale zapomina o bardziej „subtelnych” wymiarach i aspektach mediatyzacji (choćby o relacjach wewnątrzorganizacyjnych, stymulowanych przez doniesienia medialne czy zmianach charakteru kampanii politycznych wywoływanych przez konkurencję między mediami, i przeobrażeń samych mediów i dziennikarstwa). Mimo tych wątpliwości należy docenić prowadzone przez dr. Biskupa analizy w omawianym obszarze zainteresowań, są one bowiem jasno osadzone w *stricte* politologicznym paradygmacie badawczym.

Jak wspomniałam na początku, dziwi mnie decyzja Habilitanta o włączeniu do osiągnięcia naukowego współredagowanych prac zbiorowych. Publikacje te prezentują wprawdzie wysoki poziom merytoryczny i mieszczą się w obszarze problematyki stanowiącej przedmiot zainteresowań dr. Biskupa, ale trudno uznać je za nowatorski wkład w stan badań nad komunikowaniem politycznym lub systematyzację prezentowanych zjawisk.

Autorzy poszczególnych rozdziałów przedstawiają rozważania i wyniki badań różnorodnych problemów, procesów i zjawisk dotyczących komunikowania politycznego, ale koncepcyjnie nie stanowią one spójnej całości.

Podsumowując, należy podkreślić, że znaczącą część publikacji dr. Biskupa stanowią artykuły przekrojowe, zawierające wyniki badań jakościowych oraz wyniki długoterminowych analiz opartych na obszernym materiale badawczym. W badaniach empirycznych wykorzystuje On zazwyczaj wymagające dużego nakładu czasu i pracy metody jakościowe (często realizowane techniką indywidualnych wywiadów pogłębionych z trudno osiągalnymi rozmówcami) oraz prezentuje wyniki bardzo szeroko zakrojonych badań. Co najmniej cztery prace, wchodzące w skład osiągnięcia naukowego, mogłyby być zaprezentowane w postaci książkowej lub przedstawione w kilku artykułach.

Habilitant jest dojrzałym, kreatywnym badaczem, który prezentuje oryginalne koncepcje, systematyzacje i typologie w obszarze analizowanych problemów i zjawisk. Recenzowane osiągnięcie naukowe dokumentuje dynamikę zmian komunikowania politycznego w Polsce związaną z przemianami ustrojowymi w 1989 roku i następujących po nich szybkich przeobrażeniach w komunikowaniu politycznym.

W związku z powyższym, stwierdzam jednoznacznie, że dorobek dr. Bartłomieja Biskupa spełnia wymogi stawiane osiągnięciom naukowym w procedurze przyznawania stopnia doktora habilitowanego.

III. Ocena istotnej aktywności badawczej, współpracy międzynarodowej, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego habilitanta zgodnie z kryteriami wymienionymi w powyższym rozporządzeniu Ministra Nauki i szkolnictwa Wyższego.

Działalność badawcza i publikacyjna

Habilitant opublikował - po uzyskaniu stopnia doktora, nie licząc publikacji składających się na główne osiągnięcie - jedynie 7 artykułów naukowych w czasopiśmie i pracach zbiorowych (w tym jeden w polskiej i niemieckiej wersji językowej). Autor przedstawia w nich badania nad kulturą

polityczną i zachowaniami wyborczymi oraz nad wzajemnymi relacjami mediów i polityki, a także mediatyzacją polityki. Podobnie jak znacząca większość dzieł wchodzących w skład osiągnięcia naukowego, publikacje te stanowią efekt długoterminowych badań, opartych na obszernym materiale badawczym.

W przekazanym do recenzji dorobku nie potwierdzono obecności publikacji naukowych w czasopismach, które znajdują się w bazie Journal Citation Reports (JCR). Można to tłumaczyć m.in. skromną liczbą tekstów w języku angielskim. Biorąc pod uwagę przekrojowy, całościowy charakter publikacji, który może zainteresować badaczy zagranicznych, warto byłoby postarać się o większą rozpoznawalność międzynarodową w przyszłości.

Podsumowując, wprowadzie dorobek Bartłomieja Biskupa należy uznać ilościowo za bardzo skromny, ale publikacje Habilitanta są efektem złożonych, długoterminowych badań, prezentują wysoki poziom merytoryczny i wyróżniają się dobrą jakością analiz i rozważań.

Konferencje, kongresy

Pan Bartłomiej Biskup podaje, że po uzyskaniu stopnia doktora uczestniczył w sposób aktywny w 20 ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach naukowych zorganizowanych przez środowiska politologiczne i komunikologiczne. Prezentował na nich wyniki badań własnych, a w kilku przypadkach analizował bieżące zagadnienia politologiczne. Dwukrotnie wygłosił referaty w języku angielskim. Na szczególną uwagę zasługuje czynny udział w konferencji International Communication Association (największego i najbardziej znanego towarzystwa badaczy komunikowania na świecie), na którą przyjmowanych jest około 20% zgłoszonych referatów. Habilitant prezentował w Singapurze wyniki swoich badań na temat doradztwa politycznego w Polsce. Za istotne uznać należy także referaty wygłoszone na ogólnopolskich kongresach politologicznych oraz medioznawczych.

Działalność organizacyjna, krajowa i międzynarodowa

Habilitant współorganizował trzy konferencje na rodzimym Uniwersytecie Warszawskim, m. in. należał do komitetu organizacyjnego I Kongresu Politologii. Pełnił różne funkcje w UW, m.in. dwukrotnie był pełnomocnikiem Rektora.

Bartłomiej Biskup ma na swoim koncie udział w pięciu projektach badawczych finansowanych przez jednostki zewnętrzne, w tym w dwóch projektach międzynarodowych. Był wykonawcą w polsko-niemieckim projekcie *Wiedza to władza: granice doradztwa politycznego i lobbingu w politycznym procesie decyzyjnym* (2015-2018), realizowanym przez Uniwersytet Europejski Viadrina we Frankfurcie nad Odrą i Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz *European Parliamentary elections 2014 study* (2014), obejmującym 24 kraje. Biorąc pod uwagę zainteresowania badawcze i dorobek Habilitanta za istotny uznać należy Jego udział w projekcie *Formy i treść ekspresji kultury politycznej Polaków w Internecie w kampaniach wyborczych 2010-2011*, granicie finansowanym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Dr Biskup jest członkiem towarzystw naukowych – Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, International Communication Association oraz European Consortium for Political Research.

Działalność dydaktyczna

Pan Bartłomiej Biskup wypromował 6 magistrów oraz 49 licencjatów, był zapewne również recenzentem wielu prac licencjackich i magisterskich. Prowadzi zajęcia na I i II stopniu studiów, na kierunkach politologia oraz bezpieczeństwo wewnętrzne. Warto zwrócić uwagę, że Habilitant jest obecnie zatrudniony na etacie starszego wykładowcy, co przekłada się na zwiększoną liczbę godzin dydaktycznych w roku akademickim. Od początku pracy w Uniwersytecie Warszawskim prowadził zajęcia teoretyczne i projektowe z przedmiotów: marketing polityczny, kampanie wyborcze, public relations, komunikowanie społeczne, praktyczne aspekty kreowania wizerunku

publicznego, kreowanie wizerunku, mechanizmy promocji polityków, metody reklamy i promocji, doradztwo polityczne, zarządzanie i komunikowanie społeczne, współpraca z mediami, media relations, komunikowanie polityczne w sytuacji kryzysu, public relations w sytuacjach kryzysowych. W ramach działalności dydaktycznej był autorem programów zajęć oraz wprowadzenia ich do praktyki dydaktycznej. Autorski kurs „doradztwo polityczne” należy uznać za unikatowy w skali kraju.

Habilitant pracował ze studentami szczególnie zainteresowanymi działalnością badawczą - był opiekunem naukowym Koła Naukowego Studentów UW „Let's be communicative” oraz Marketingowego Koła Naukowego Studentów INP. Obecnie pełni funkcję promotora pomocniczego w dwóch otwartych przewodach doktorskich.

Działalność popularyzatorska, ekspercka

Istotną część dorobku Bartłomieja Biskupa stanowi działalność popularyzatorska i ekspercka, która przybiera różne formy. Przede wszystkim systematycznie przygotowuje On ekspertyzy politologiczne dla różnych instytucji, m.in. Biura Analiz Sejmowych czy Instytutu Jagiellońskiego. Prace eksperckie dr. Biskupa zawierają analizy dotyczące obszaru Jego zainteresowań naukowo-badawczych, tj. komunikowania politycznego czy systemowych rozwiązań odnoszących się do funkcjonowania państwa i ordynacji wyborczej.

Dr Bartłomiej Biskup jest znanym i rozpoznawalnym komentatorem wydarzeń politycznych. Wypowiada się jako ekspert oraz uczestniczy w dyskusjach emitowanych w mediach lokalnych i regionalnych, ogólnopolskich i zagranicznych. Jest to istotny element działalności popularyzującej wiedzę, która wymaga nie tylko poświęcenia czasu i przygotowania się do wystąpień, ale także umiejętności przekazania informacji eksperckich w sposób rzeczowy i przystępny. Tę umiejętność Habilitant niewątpliwie posiada.

IV Wniosek końcowy

Dorobek i życiorys naukowy dr. Biskupa pozwalają stwierdzić, że Badacz będzie zarówno zdolny do samodzielnego prowadzenia badań naukowych, jak i istotnej działalności na rzecz dyscypliny. Osiągnięcie naukowe zatytułowane *Podmioty profesjonalizacji komunikowania politycznego* jest zbiorem dzieł naukowych bogatym poznawczo. Dorobek publikacyjny Bartłomieja Biskupa dowodzi konsekwencji w rozwijaniu zainteresowań naukowych, jest spójny, a także metodologicznie jednolity – wskazuje na czytelną koncepcję rozwoju własnych zainteresowań badawczych Autora.

Jednoznacznie pozytywna ocena osiągnięcia naukowego Pana Bartłomieja Biskupa, a także jednoznacznie pozytywna ocena wszystkich innych przejawów aktywności naukowej, organizacyjnej i dydaktycznej uzasadniają pozytywną ocenę sumaryczną całego dorobku naukowego Habilitanta. W związku z tym stwierdzam, że wniosek dr. Biskupa może być przedmiotem dalszych etapów procedowania odpowiedniej komisji.

Kraków, 15 stycznia 2020

Agnieszka (Agn)